

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. дн Венцислав Димов Димов

Относно кандидатурата на гл. ас. д-р Иван Симеонов Георгиев

По конкурс за академичната длъжност „доцент“ по 8.3. Музикално и танцово изкуство
(Гайда и методика на преподаването ѝ)

Обявен от АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив

За кандидата и документацията

Единствен кандидат е д-р Иван Симеонов Георгиев, който според представените документи отговаря на общите условия за участие в конкурсната процедура по реда на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ). В автобиографичната справка е посочено, че д-р Иван Георгиев е главен асистент в катедра „Музикален фолклор“ при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ - Пловдив (от 2017 г.), където е преподавател по гайда. Преди това се е дипломирал в АМТИИ - Пловдив: бакалавър в специалност „Дирижиране на народни състави“ (1999); придобил професионална квалификация „Педагогика на обучението по музика“ (2000); дипломирал се с отличие като магистър в специалност „Дирижиране на народни състави“ в АМТИИ - Пловдив (2002). Автобиографията на кандидата сочи завидна реализация – професионален музикант от 1996 (оркестрант в Щатен народен оркестър на АМТИИ; оркестрант в съпровождащата инструментална група към Вокален ансамбъл „Мистерията на българските гласове“; член на групата „Theodosii Spassov folk quintet“ и др.) Представени са всички необходими и изисквани според ЗРАСРБ и Правилниците документи и материали, които процедурата изисква. Според подадената справка за наукометрични показатели, кандидатът покрива националните минимални изисквания за академичната длъжност „доцент“ (Минимален брой точки съгласно Таблица 1 от Правилника за приложение на закона за развитие на академичния състав в Република България – 360; кандидатът отчита и доказва 445).

В конкурса д-р Иван Георгиев кандидатства със следната продукция: 1 дисертационен труд; 1 монография (хабилитационен труд); 3 статии, публикувани в специализирано издание в областта на изкуствата; 10 концерта, отчетени като поддържаща творческа изява или участие в колективен продукт в областта на изкуствата; 2 участия в национален проект; 1 публикувано в съавторство учебно пособие; 3 ръководства на майсторски класове. Сред

доказателствата, освен посочените авторски текстове, са приложени цитирания (в монографии и колективни томове с научно рецензиране и в нереферирани списания с научно рецензиране).

I. Научноизследователска дейност

Представената научна продукция в конкурса за „доцент“ отговаря на изискванията на конкурса като профил на разработваната проблематика и количество.

Д-р Иван Георгиев е представил за участие в конкурса монографията „Непостижимия звук на гайдата“ (АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, 2022). Монографичният труд е посветен на творчеството, биографията и музикалното наследство на гайдаря Никола Атанасов. Текстът като обем (161 стр.) и жанр (има двама научни рецензенти – доц. Мария Стоянова и проф. д-р Борислав Ясенов, научен консултант – доц. д-р Рада Славинска; научен редактор – доц. д-р Цветанка Коловска) отговаря на изискванията за академичен труд в конкурса за присъждане на академичната длъжност „доцент“ (хабилитационен труд). Съдържанието на труда е структурирано в три раздела („Пролог“, „Сърцевина“ и „Епилог“), които съдържат 14 глави. Книгата включва предговор от автора и текстове на двамата рецензенти; приложения: непубликувани снимки и документи от архива на Никола Атанасов и „Дешифрирани спомени“ – транскрипции на 6 пиеси за соло гайда от репертоара на Атанасов.

Както е отбелязано в предговора, книгата запълва празнина – липсва сериозно изследване на биографията, музикалното наследство и творчеството на именития гайдар Никола Атанасов. Георгиев представя много нова информация, добавя към фактологията и описанията анализи и интерпретации. Ценен принос е систематизираното в таблици наследство на Атанасов, запазено в архивите на БНР (76 записа). Авторът предлага анализи на избрани негови творби, проследява характерните интерпретаторски похвати на изявения гайдар – техника (чистота на изпълнението), артикулация, метроритмичен усет, диалектни предпочитания и личен маниер на изпълнението им, интонационна чистота, фразиране, орнаментика и др. Изводите и заключенията са подкрепени с приложени нотни примери в текста и с обособени в приложение нотограми с дешифрирани от Георгиев известни пиеси на Никола Атанасов („Бавна песен и хоро“, „Карнобатска ръченица“, „Великденско хоро“, „Извеждане на булката и Трите пъти“, „Дюлгерско хоро“, „Ръченица“). В автосправка за приносите Георгиев сочи, че с този труд за първи път действащ педагог и изпълнител на гайда изследва маниера и характерните особености на изпълнителския почерк на друг гайдар. Тук може да се добави, че Иван Георгиев продължава една плодотворна традиция, която има

своите постижения в академичната колегия на АМТИИ – изследователи и преподаватели по традиционни инструменти да изследват и публикуват книги за биографиите, стила и репертоара на известни инструменталисти (книгите на Тодор Киров за гъдулка и гъдулари, на Любен Досев и Васил Василев за кавалджии, на Костадин Бураджиев за тамбурджия и др.).

Като се отчитат приносите на Иван Георгиев в това важно изследване тип „персоналия“, което има и богати педагогически и научно-приложни ресурси, могат да се направят и някои препоръки, с които авторът би могъл да запълни празнини и да усъвършенства ценната си книга при предстоящо преиздаване с преработване и допълване, което му пожелавам. Трудът ще спечели от евентуално обогатяване и прецизиране на библиографията и източниците, препоръчвам да се издирят и добавят други ценни публикации по изследваната тема. Интересните визуални приложения в книгата биха били още по-информативни, ако имаха текстове с данни за лицата, контекстите, годините.

Приложените три статии очертават основния фокус на интереси на автора: традиционния инструмент гайда, свирене на гайда, гайдарски стил, гайдарски индивидуален почерк.

Статията „Понятието „гайдарски стил“ в българската музикологическа публицистика“ (Knowledge – International Journal, Скопие, 2020, Vol. 38.6, стр. 1487-1492) изследва понятието „стил“ във фолклорно-изпълнителската практика и аргументира изводите, че стилът е обобщеният музикален израз на конкретно-диалектното. Публикацията има терминологични приноси и възможни приложения в музикално-теоретичната и педагогическа практика, свързана с фолклора.

Статията „Аспекти на проблематиката при свирене на гайда“ (Knowledge – International Journal, 2021, vol. 45.6, стр. 1403-1409) разглежда някои специфични изпълнителски проблеми при свирене на гайда, като авторът прилага опита си от дългогодишната си изпълнителска и педагогическа практика за тяхното разрешаване. Изводите са проверени емпирично и изясняват еволюционните процеси в гайдарското изпълнителско изкуство в контекстите на модернизирани и професионализирани на фолклорната музика в България през ХХ век.

Статията „Диagonalна дисекция на почерка на един гайдар“ (Пролетни научни четения, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, 2021, стр. 219-226) е публикуван доклад от Пролетни научни четения през 2021 г., която представя изпълнителския почерк на Никола Атанасов,

обобщава неговото вътрешно познание на диалектните специфики на гайдарското изкуство и неговите технически и импровизационни качества.

Научните приноси на д-р Иван Георгиев намират израз и в импакт-фактора на неговите публикации. В своята наукометрична таблица той сочи 7 цитирания: 3 в научни монографии, издадени в България, 1 в български научен сборник с материали от конференция и 3 в международно научно издание.

II. Учебна (педагогическа и учебно-методическа) и проектна дейност

Научните, музикално-теоретични и приложно-практични изследвания на д-р Иван Георгиев намират разнообразни приложения в неговата педагогическа, учебно-методическа и проектна дейност.

Справката информира, че Георгиев има 20-годишен стаж като преподавател по гайда в Пловдивската академия: от 2002 г. като хоноруван преподавател, а от 2010 г. – като редовен асистент по гайда. Официалното удостоверение от АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ сочи, че през август 2022 г. д-р Иван Георгиев има стаж по специалността на конкурса като щатен преподавател от 11 години и 9 месеца. Пет поредни години е бил лектор в Международен летен фолклорен семинар към АМТИИ – Пловдив. Сред предложените за рецензиране активности в този раздел се открояват неговите участия в национален научен, образователен и художественотворчески проект – „Непознатите“ с ръководител доц. д-р Зоя Микова, АМТИИ – Пловдив, през 2016 и 2018 г.

Материалите на кандидата включват и публикувано университетско учебно пособие, на което е съавтор заедно с Мария Стоянова: „Пиеси за гайда с клавирен съпровод“ (2008, АМТИИ – Пловдив).

Като изявен инструменталист и преподавател по гайда гл. ас. д-р Иван Георгиев включва в своето портфолио три ръководства на майсторски клас в областта на изкуствата: Майсторски клас по гайда на гл. ас. д-р Иван Георгиев в НУИ „Добри Христов“ - гр. Варна (28.03.2022); Майсторски клас по гайда на гл. ас. д-р Иван Георгиев в СУ „Добри Чинтулов“ - гр. Бургас (15.04.2022 г.) и Майсторски клас по гайда на гл. ас. д-р Иван Георгиев в XV лятна академия за изкуство „Огънят на Орфей“ – гр. Златоград (10 – 17. 08. 2021 г.). Имам впечатления и от още една подобна активност, която Георгиев не е включил в материалите: през 2014 г. участва като майстор-обучител в национална фолклорна среща „Мост между поколенията“ в Търговище.

III. Художественотворческа дейност в областта на изкуствата

Приложно-практическата дейност при д-р Иван Георгиев намира ярък израз в неговата артистична работа като музикант. В таблицата с материали по конкурса са включени 4 концерта в САЩ и Канада с „Теодосий Спасов фолк квинтет“ (2018), 4 концерта с „Теодосий Спасов фолк квинтет“ в България (2019), 1 концерт с ръководен от Теодосий Спасов проект „Вяра“ (София, A to Jazz festival, 2019), 1 концерт с Оркестъра за народна музика при БНР – „Изкуството на гайдата“ (София, Първо студио на БНР, 10.03.2022).

Извън таблицата са останали редица художествено-творчески прояви на кандидата, на които съм бил свидетел. Справката в документите за творчески постижения в страната и чужбина на гл. ас. д-р Иван Георгиев сочи някои от тях, вероятно не попаднали в материалите по конкурса заради по-ранния период: II-ра награда от Втори академичен общобългарски конкурс за инструментално изпълнителство и художествено творчество (Пловдив, 1996); I-ва награда като солист инструменталист и I-ва награда като участник в инструментален квинтет при АМТИ от IV-ти международен младежки фестивал-конкурс „Фолклор без граници“ (Добрич-Албена, 2004); Диплом за активно участие в благотворителната кампания на АМТИИ за набиране на средства за реставрация на „Жълтото училище“ в Старинен Пловдив (Пловдив, 2011); „С гайда по пладне – оперета по гайдарски“, студентска продукция с участие на рецитатор и солисти от класа по гайда на гл. ас. д-р Иван Георгиев и гл. ас. д-р Рада Славинска (05.04.2017, АМТИИ), към продукцията има отзив на доц. Иван Делирадев.

Заключение

Дейността на кандидата, неговите научно-приложни, преподавателски и художествени постижения показват, че д-р Иван Георгиев е изследовател с утвърден педагогически опит и високоценени художественотворчески изяви. Неговата кандидатура отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му. Това ми дава основания да дам висока и положителна оценка на д-р Георгиев като кандидат в конкурса и да предложа на научното жури избора му за заемане на академичната длъжност „доцент“ по 8.3. Музикално и танцово изкуство (Гайда и методика на преподаването ѝ) в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“.

София, 5 ноември 2022 г.



(проф. дн Венцислав Димов)